

Uitspraken 2003 36, 37, 38, 39 en 40

De volledige teksten van de uitspraken van de Raad van Tucht en de Raad van Beroep zijn tegen kopieerkosten te bestellen bij de NIVRA-bibliotheek, fax 020-3010321, e-mail bibliotheek@nivra.nl. U kunt zich ook abonneren op de uitgave Jurisprudentie Tuchtrechtspraak door schriftelijke opgave aan de abonnementenadministratie van het NIVRA. De geanonimiseerde volledige teksten van de in 'de Accountant' gepubliceerde uitspraken worden dan automatisch toegezonden. Abonnementen kunnen elke maand ingaan. De abonnementsprijs bedraagt € 57 voor een periode van twaalf maanden.

36 Raad van Tucht Amsterdam en College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2003-36

Eer van de stand, geheimhouding, handelen zonder medeweten of raadpleging, kosten klachtprocedure in rekening brengen, register-accountant als bewindvoerder, zorgvuldigheid

Betrokken registeraccountant is op verzoek van klager door de kantonrechter benoemd tot bewindvoerder over de goederen, die toebehooren aan klagers echtgenote die als gevolg van een hersenbloeding niet in staat was haar eigen belangen van vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. De kantonrechter bepaalde ambtshalve dat betrokkene eens per jaar een rekening van het gevoerde bewind behoorde in te dienen ter griffie van het kantonrecht. Hiertoe diende betrokkene te beschikken over hem door klager aan te leveren gegevens. Bij brief van betrokkene aan het kantonrecht, houdende een specificatie van het gezamenlijke vermogen van klager en zijn echtgenote, heeft betrokkene laten weten dat een bedrag van f 127.489 niet te benoemen was. Betrokkene heeft door een tweede brief aan het kantonrecht laten weten dat hij geen inzicht kon verkrijgen in de uitgaven die klager ten laste van het gemeenschappelijk vermogen had gedaan, omdat klager weigerde hem daarover schriftelijk uitsluitel te geven. Betrokkene heeft in laatstgenoemde brief tevens bericht: dat hij op grond van de hem toen ter beschikking staande gegevens nog tot

een bedrag van f 150.000 kwam, waarvoor hij geen verklaring had; dat, voorzover hij toen kon overzien, de aangiften inkomstenbelasting en vermogensbelasting niet juist waren gedaan zodat te weinig belasting werd betaald; dat hem in een gesprek met klagers zonen was medegedeeld dat dezen in de veronderstelling waren dat er sprake was van een bankrekening in het buitenland en ook hun vader ergens contante geldmiddelen hield. Bij brief van 12 april 1999 heeft mr. W namens betrokkene de kantonrechter machtiging verzocht tot het doen van een verzoek aan de rechtbank tot opheffing van de huwelijksgoederengemeenschap van klager en diens echtgenote, welke machtiging door de kantonrechter werd verleend. Bij beschikkingen van januari en mei 2000 heeft de kantonrechter betrokkene als bewindvoerder ontslagen en het bewind opgeheven. Na betrokkenes ontslag als bewindvoerder heeft de bank op verzoek van betrokkene nog geld overgeschreven ten laste van de rekening van klagers echtgenote ter voldoening van betrokkenes facturen.

Klager verwijt betrokkene dat hij:

- In strijd met zijn onpartijdigheid contact heeft onderhouden met twee zonen van klager die zaken deden waarmee klager het niet eens was, en dezen inzage in vertrouwelijke stukken heeft verschaft en/of anderszins in strijd met zijn geheimhoudingsplicht mededelingen heeft gedaan.
- Niet dan wel onvoldoende rekening en verantwoording aan de kantonrechter heeft gedaan betreffende zijn werkzaamheden als bewindvoerder, klager daarvoor ten onrechte verantwoordelijk heeft gesteld en deze daarbij heeft afgeschilderd als een onbetrouwbaar en

over 'zwart' geldmiddelen beschikkend persoon.

- Ten behoeve van zijn werkzaamheden als bewindvoerder nimmer bij klagers echtgenote op bezoek is geweest.
- Van plan was de opheffing van de huwelijksgoederengemeenschap van klager en diens echtgenote te verzoeken en daarvoor toestemming aan de kantonrechter heeft doen vragen.
- Na de opheffing van zijn bewind, nog geld uit de huwelijksgemeenschap van klager en diens echtgenote heeft laten overmaken door de bank ter voldoening van betrokkenes eigen facturen, waarbij nog komt dat betrokkene de kosten van de onderhavige klachtprocedure bij klager in rekening heeft gebracht.

Met betrekking tot de klacht en het daartegen gevoerde verweer overweegt de Raad van Tucht het volgende. Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel is de raad van mening dat niet is komen vast te staan dat betrokkene in zijn contact met de zonen van klager zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden of anderszins vertrouwelijke gegevens heeft prijsgegeven. Ook klachtonderdeel twee wordt ongegrond verklaard daar niet aannemelijk is geworden dat betrokkene door klager in de gelegenheid is gesteld voldoende rekening en verantwoording aan de kantonrechter te doen betreffende zijn werkzaamheden als bewindvoerder. Betrokkene heeft klager dienaangaande aldus terecht om meer informatie verzocht, waarbij hij wellicht enigszins te strenge maatstaven heeft aangelegd, doch dit op een wijze die hem tuchtrechtelijk niet kan worden verweten. Verder heeft klager weliswaar gesteld dat betrokkene ten behoeve van zijn werk-

zaamheden als bewindvoerder nimmer bij klagers echtgenote op bezoek is geweest, doch betrokkene heeft daar tegenover gesteld dat zulk een bezoek aanvankelijk geen zin had, zulks in verband met de fysieke en psychische toestand waarin klagers echtgenote verkeerde, maar dat hij daarna meermalen heeft gepoogd contact te leggen met klagers echtgenote, welke pogingen door klager werden gedwarsboemd. Dit laatste is door klager onvoldoende weersproken waardoor ook het derde klachtonderdeel ongegrond is verklaard. Ten aanzien van het vierde klachtonderdeel valt niet in te zien dat een dergelijk verstrekkend middel als een verzoek aan de rechtbank tot opheffing van de huwelijksgoederengemeenschap van klager en diens echtgenote kon dienen tot oplossing van de problemen waarmee betrokkene was geconfronteerd. Het bij brief van 12 april 1999 door mr. W namens betrokkene aan de kantonrechter gedane verzoek om een machtiging daartoe is te meer onbetamelijk te achten, nu betrokkene zonder medeweten en/of raadpleging van klagers echtgenote tot deze actie is overgegaan. Wat betreft het laatste klachtonderdeel acht de raad het volstrekt onbegrijpelijk dat de bank gevolg heeft gegeven aan een door betrokkene, na beëindiging van diens bewindvoerderschap, gedaan verzoek tot overmaking van geld ter voldoening van zijn eigen facturen, betrokkene had zulk een verzoek nimmer aan de bank mogen doen. De raad acht het evenwel aannemelijk dat betrokkene hierbij gewoontegetrouw te werk is gegaan en zich voldoende heeft gerealiseerd dat, hoewel zijn facturen betrekking hadden op de periode waarin hij nog wel het bewind voerde en uit dien hoofde volmacht bezat, hij niet meer over de bevoegdheid daartoe beschikte. Het bij een klager in rekening brengen van de kosten van een klachtprocedure bij de raad moet - behoudens bijzondere omstandigheden, waarvan te dezen niet is gebleken - als onbehoorlijk worden aangemerkt. Betrokkene heeft wat betreft de klachtonderdelen vier en vijf gehandeld in strijd met de eervan de stand. De raad acht evenwel aannemelijk dat betrokkene in de onderhavige zaak in een familieruzie is betrokken, waarbij de problemen hem op een gegeven moment boven het hoofd groeiden. Evenzeer aannemelijk is dat bij betrokkenes handelen geen kwade bedoelingen voorop hebben gestaan en dat vrees voor herhaling ongegrond is te achten. Het vorenstaande in aanmerking nemende, alsmede het feit dat betrokkene niet eerder in een tuchtzaak werd betrokken, is de raad van

oordeel dat kan worden volstaan met de hiervoor vermelde constatering van handelen in strijd met de GBR-1994 en dat ter zake geen maatregel behoeft te worden opgelegd.

Betrokkene is tegen de uitspraak in beroep gegaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven waarbij onder andere is aangevoerd dat de raad ten onrechte heeft overwogen dat niet valt in te zien hoe een verstrekkend middel als opheffing van de huwelijksgoederengemeenschap tussen klager en zijn echtgenote kon leiden tot een oplossing van de problemen die betrokkene bij uitoefening van zijn taak als bewindvoerder ondervond. Anders dan de raad is het college van oordeel dat de door betrokkene beoogde opheffing van de tussen klager en zijn echtgenote bestaande algehele gemeenschap van goederen, zou kunnen dienen tot oplossing van de door betrokkene gestelde problemen. Het college wijst er in dit verband op dat opheffing van die gemeenschap, onder meer, mee zou brengen dat betrokkene niet langer zou behoeven te beschikken over door klager te verschaffen informatie ter zake van door klager verrichtte financiële handelingen, en hij als gevolg hiervan in beginsel niet langer zou worden verhinderd rekening en verantwoording van het gevoerde bewind over de goederen van klagers echtgenote af te leggen. Betrokkene heeft zich bovendien ter zake voorzien van professioneel juridisch advies, terwijl voorts niet zonder betekenis is dat de kantonrechter betrokkene de door hem verzochte toestemming heeft gegeven. Het college verenigt zich echter wel met het oordeel van de raad dat betrokkene in het onderhavige geval tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door handelingen te verrichten strekkende tot wijziging van het bestaande huwelijksgoederenregime van klager en zijn echtgenote, zonder overleg te voeren met de echtgenote van klager. De opheffing van de tussen klager en diens echtgenote bestaande huwelijksgoederengemeenschap is immers naar zijn aard een ingrijpende maatregel die gevolgen heeft niet slechts gedurende het bewind maar ook nadien. Hoewel niet kan worden uitgesloten dat onder omstandigheden kan worden afgezien van vooraf informeren en horen van de rechthebbende tot de onder bewind gestelde goederen, acht het college hetgeen daartoe door betrokkene is aangevoerd ontoereikend. Het college stelt hierbij voorop dat niet is gebleken dat de rechthebbende tot het onder bewind gestelde vermogen als gevolg van haar

geestelijke gesteldheid niet in staat zou zijn haar wil te bepalen of te uiten. Uit de notariële akte waarbij zij en haar echtgenoot de huwelijksvoorwaarden hebben gewijzigd en hebben bepaald dat zij in algehele gemeenschap van goederen zijn gehuwd, kan gezien de omstandigheid dat zij in persoon voor de notaris is verschenen worden geconcludeerd dat haar geestelijke toestand geen belemmering vormt voor het verrichten van rechtshandelingen. Betrokkene heeft ter zitting van het college ook verklaard dat hij hiervan op de hoogte was. Betrokkene mocht zich voorts, gelet op zijn eigen stellingen dat het gedrag van klager voor betrokkene een belemmering vormde zijn werkzaamheden als bewindvoerder adequaat te kunnen uitvoeren, evenmin verlaten op mededelingen, die door klager zouden zijn gedaan, inhoudende dat zijn echtgenote wegens haar psychische en fysieke gesteldheid als gevolg van haar hersenbloeding niet in staat was een gesprek te voeren en dat een bezoek haar zinloos zou zijn. De vrees van betrokkene dat klager handelingen zou verrichten ten detrimente van de onder bewind staande goederen impliceert immers dat het in de visie van betrokkene niet denkbeeldig is dat klager zijn echtgenote hiervan onkundig wenste te houden zodat klager om deze reden contact tussen betrokkene en de echtgenote van klager zou willen voorkomen. Dit door betrokkene zelf veronderstelde belang van klager brengt mee dat betrokkene niet mocht afgaan op beweerde mededelingen van klager omtrent het nut van contact tussen betrokkene en de echtgenote van klager. Dat naar betrokkene heeft gesteld, twee eerdere pogingen van hem tot het voeren van een gesprek in het verleden door toedoen van klager zijn mislukt, vormt gelet op het vorenstaande, geen voldoende rechtvaardiging voor het niet voeren van overleg met klagers echtgenote. Uit hoofde van de door betrokkene in acht te nemen zorgvuldigheid, kon van hem worden verlangd dat hij zich verdergaande inspanningen had getroost teneinde tot een gesprek met klagers echtgenote te komen, voordat hij zich tot de kantonrechter wendde met voornoemd verzoek. Uit het vorenoverwogene volgt naar het oordeel van het college dat de raad terecht heeft geoordeeld dat dit klachtonderdeel gegrond is wegens strijd met de in artikel 5 van de GBR-1994 neergelegde gedragsregel. Uit het voorgaande volgt dat de beslissing van de raad in stand dient te blijven en het college verwerpt dan ook het beroep. ►

37 Raad van Tucht Amsterdam en College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2003-37

Collegiaal overleg, curator, geheimhoudingsplicht, het aan een derde ter hand stellen van een rapport van bevindingen door de opdrachtgever, rechtszekerheidsbeginsel

Klagers waren middellijk bestuurders van een besloten vennootschap. Deze vennootschap is in augustus 1995 in staat van faillissement verklaard. De curator heeft de betrokken register-accountant opdracht gegeven om onderzoek in te stellen binnen de vennootschap naar de staat van de financiële administratie, de afwikkeling van (verkochte) activa, de afwikkeling van de passiva en naar verschillen tussen de gepubliceerde jaarrekeningen en de fiscale jaarrekeningen. Betrokkene heeft zijn bevindingen en conclusies vastgelegd in een rapport. Het definitief rapport van bevindingen inzake de besloten vennootschap is in april 1996 aan de curator uitgebracht. In een door een crediteur van de besloten vennootschap geëntameerde procedure bij de Arrondissementsrechtbank is betrokkene als getuige gehoord op 23 juni 2000. Bij brief van 30 juni 2000 heeft betrokkene aan de raadsman van voornoemde crediteur desgevraagd een nadere uiteenzetting gegeven en voorts bij brief van 3 oktober 2000 commentaar gegeven op de getuigenissen van klagers.

De klacht valt in de volgende onderdelen uiteen. Ten eerste menen klagers dat betrokkene in weerwil van het bepaalde in artikel 31 GBR-1994 alvorens de opdracht te aanvaarden geen inlichtingen heeft gevraagd aan de accountant die voordien voor de besloten vennootschap is opgetreden. Daarenboven had het volgens klagers voor de hand gelegen dat betrokkene zich met de bestuurders van de besloten vennootschap had verstaan. Daarnaast heeft betrokkene nagelaten een inventarisatie van de door hem aangetroffen administratie te maken. Voorts stellen klagers dat het rapport in genedele voldoet aan het voorschrift van artikel 11 GBR-1994. Ten slotte stellen klagers dat betrokkene de plicht tot geheimhouding als geregeld in artikel 10 GBR-1994 heeft geschonden.

De Raad van Tucht is van mening dat het beroep van klagers op artikel 31 GBR-1994 faalt nu de curator de opdrachtgever van betrokkene was en geen sprake is van een andere accountant, die reeds voor dezelfde opdrachtgever bij dezelfde huishouding optrad of laatstelijk was opgetreden. Het verwijt dat betrokkene zich niet met de bestuurders van de besloten vennootschap heeft verstaan, strandt reeds in het licht van het vaststaande feit dat betrokkene zijn rapportage in concept aan het bestuur heeft toegezonden en voldoende gelegenheid heeft gegeven daarop te reageren. Het bestuur heeft deze gelegenheid onbenut gelaten en niet gereageerd. Ook de aanmerking dat geen inventarisatie van de aangetroffen administratie is opge maakt, kan klagers, naar de mening van de raad, niet baten. Betrokkene heeft in zijn rapportage alle te dezen relevante stukken genoemd. Voorts mist het verwijt dat de rapportage niet zou voldoen aan artikel 11 GBR-1994 voldoende concrete onderbouwing en kan deze bijgevolg niet slagen.

Het gelet op artikel 10 GBR-1994 gestoelde klachtonderdeel is in zoverre gegrond dat betrokkene er niet aan had mogen medewerken dat het rapport aan een derde ter hand zou worden gesteld. Betrokkene heeft er in toegestemd dat het rapport aan een crediteur van de besloten vennootschap werd toegezonden. In dier voege heeft betrokkene zijn geheimhoudingsplicht geschonden. De raad verklaart de klacht gegrond in voege als in het vorenstaande omschreven en legt de maatregel van schriftelijke waarschuwing op.

Betrokkene is tegen de uitspraak van de raad in beroep gegaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Allereerst dringt de vraag zich op of het beginsel van rechtszekerheid toelaat dat dit klachtonderdeel inhoudelijk wordt beoordeeld. Nu het klachtonderdeel op hierna te bespreken gronden reeds ongegrond is gaat het college daar niet inhoudelijk op in. Het college overweegt dat betrokkene zijn standpunt dat hij in het voortraject op geen enkele wijze betrokken is geweest bij het verstrekken van informatie aan een crediteur heeft onderbouwd door te verwijzen naar een brief van de curator. Uit de brief dient naar het oordeel van het college te worden opgemaakt dat de doorzending van het rapport van bevin-

dingen van betrokkene, welk rapport in opdracht van de curator is opgesteld en aan hem (als curator) is toegezonden, aan de crediteur van de besloten vennootschap buiten betrokkene om is gegaan en dat aan betrokkene daarvoor door de curator niet om toestemming is gevraagd. In beroep wordt als vaststaand aangenomen dat betrokkene er niet in heeft toegestemd dat zijn rapport aan een crediteur van de besloten vennootschap werd toegezonden, zodat niet kan worden gesproken van medewerking van betrokkene aan terhandstelling van het rapport aan een derde. Het college verklaart het beroep gegrond; vernietigt de bestreden tuchtbeslissing, voorzover daarbij is geoordeeld dat betrokkene zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden en betrokkene ter zake een tuchtrechtelijke maatregel is opgelegd en verklaart de klacht in zoverre alsnog ongegrond.

38 Raad van Tucht Den Haag en College van Beroep voor het bedrijfsleven - JT 2003-38

Ontvankelijkheid, redelijke termijn

Klager heeft een eenmanszaak. Sedert december 1992 heeft V RA opdracht gehad om accountantswerkzaamheden voor klager te verrichten, bestaande uit de begeleiding van de administratie, het verzorgen van de jaarrekeningen en van de aangifte IB voor klager en zijn echtgenote. Omstreeks maart 1995 is het accountantskantoor van V RA samengegaan met het kantoor van betrokken register-accountant. Sedertdien is de opdracht van klager onder verantwoordelijkheid van betrokkene voortgezet. Kort na het samengaan van de accountantskantoren is de samenwerking weer verbroken. Klager heeft nadien de opdracht weer aan V RA verleend ingaande omstreeks mei 1995. Betrokkene heeft op 2 mei 1995 de jaarrekening 1994 voor klager uitgebracht. Klager heeft de aan hem en aan zijn echtgenote gezonden aangifteformulieren IB 1994 per 1 juli 1995 zelf ingediend. Klager had daartoe uitstel gevraagd en verkregen tot 1 juli 1995.

De klacht behelst de volgende verwijten:
a. betrokkene heeft nagelaten de aangifte inkomstenbelasting over het jaar 1994 voor klager en zijn echtgenote op te stellen;

b. betrokkene heeft de jaarstukken over 1994 van de eenmanszaak gebrekkig en onvoldoende afgewikkeld.

De Raad van Tucht overweegt dat beide klacht-onderdelen betrekking hebben op werkzaamheden die door betrokkene, althans onder verantwoordelijkheid van betrokkene, zijn verricht in het najaar van 1995. Klager heeft echter voor het eerst in zijn brief van 8 juli 1996 kenbaar gemaakt dat hij het gevoel had dat de werkzaamheden die op een factuur van 3 juli 1995 in rekening gebracht waren, onvoldoende zouden beantwoorden aan de verstrekte opdracht. Ondanks de brief van 12 juli 1996 van betrokkene heeft klager zijn bezwaren niet onderbouwd of gesubstantieerd. Vervolgens is omstreeks 3,5 jaar verstreken voordat klager de onderhavige klacht indiende. De raad is van oordeel dat klager aldus onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van een klacht. Betrokkene mocht na dit tijdsverloop in redelijkheid verwachten dat klager zich niet meer zou beklagen over gedragingen of werkzaamheden die tot juli 1995 zijn verricht.

Klager dient hierom niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Ten overvloede overweegt de raad dat, indien klager wel ontvankelijk zou zijn geweest, de klacht in beide onderdelen ongegrond zou zijn verklaard omdat klager, gelet op het door betrokkene gevoerde verweer, de klacht onvoldoende heeft onderbouwd. Klager heeft nage laten voldoende feiten en stukken aan te dragen waaruit zou kunnen worden afgeleid dat een of beide onderdelen van de klacht gegrond zijn.

De Raad van Tucht verklaart klager niet-ontvankelijk in zijn klacht.

Klager is tegen de uitspraak van de Raad van Tucht in beroep gegaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

De raad heeft zijn oordeel dat klager niet-ontvankelijk dient te worden verklaard doen steunen op de overweging dat klager onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van onderhavige klacht. Het college is, met de raad, van oordeel dat van een klager mag worden verlangd dat hij, wanneer omtrent datgene

waarover geklaagd wordt op een bepaald tijdstip bij hem voldoende duidelijkheid bestaat om de desbetreffende klacht te formuleren en in te dienen, vanaf dat tijdstip de klacht - op straffe van niet-ontvankelijkheid - ook binnen een redelijke termijn indient. Indien de redelijke termijn niet is overschreden, maar tussen de gedragingen waarover geklaagd wordt en de indiening van de klacht niettemin een ruime periode ligt, zal dat niet tot niet-ontvankelijk verklaring van de klager leiden, maar zal dat wel tot gevolg kunnen hebben dat bepaalde feiten, door een aan de betrokken accountant niet toe te rekenen bewijsprobleem, onvoldoende vast komen te staan om tot een tuchtrechtelijke maatregel ten opzicht van de betrokken accountant te kunnen leiden.

Daargelaten of een periode van 3,5 jaar onder de omstandigheden te lang bevonden kan worden om klager nog ontvankelijk te achten in zijn klacht, stelt het college evenwel vast dat de raad eraan voorbijgegaan is dat betrokkene bij de kantonrechter op 11 november 1998 tegen klager een vordering heeft ingesteld tot betaling van de factuur die betrekking had op de hiervoor bedoelde werkzaamheden. Ter zitting bij het college heeft klager toegelicht dat de opstelling van betrokkene, juist ook in verband met het entameren van de invorderingsprocedure, getuigde van een zodanig gebrek aan behoorlijke communicatie, dat hij daarin aanleiding heeft gezien om de onderhavige klachtprocedure te starten. Onder deze omstandigheden ziet het college geen plaats voor het oordeel dat klager door na het vonnis van de kantonrechter een klacht in te dienen, onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van zijn, mede met die kantongerechtigde procedure samenhangende, klacht.

Het middel treft derhalve doel, zodat de tuchtbeslissing niet in stand kan blijven. Het college zal de tuchtbeslissing derhalve vernietigen en de zaak zelf afdoen.

Omdat onvoldoende aannemelijk is geworden dat betrokkene op de hoogte behoorde te zijn van vragen bij klager over de juistheid van de factuur voorzover het werkzaamheden met betrekking tot de onderhavige aangiften betreft, ziet het college onder deze omstandigheden ten aanzien van dit klachtonderdeel geen plaats voor het oordeel dat betrokkene zodanig te kort is geschoten in het geven van verheldering over de gefactureerde werkzaamheden, dat hem in dat opzicht een tuchtrechtelijk verwijt zou treffen.

Klager heeft ter zitting van het college toegelicht dat de onduidelijkheid over de vraag of ►

Annotatie bij JT 2003-38

De feiten zijn niet helemaal helder, ook niet na kennisneming van de teksten van de uitspraken. Het uitstel tot 1 maart 1996 voor de indiening van de aangiften Inkomstenbelasting 1994 blijkt te zijn gebaseerd op de algemene uitstelregeling voor het kantoor van betrokkene. Deze wist niet dat klager de aangiften reeds vóór 1 juli 1995 had ingediend. Heeft betrokkene de - dus niet verrichte - werkzaamheden voor de opstelling van die aangiften dan wel gedeclareerd in zijn factuur van 3 juli 1995? Ook dat wordt niet duidelijk, maar het lijkt onwaarschijnlijk, want dan zou daar expliciet over geklaagd zijn. Ter zitting bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft klager de klacht afgezwakt tot een gebrek aan communicatie. Betrokkene heeft echter in zijn brief van 12 juli 1995 een aanbod tot nadere communicatie gedaan; daarom verklaart het college de klacht ongegrond.

Van meer algemene betekenis is de kwestie van de ontvankelijkheid. In de eerste plaats corrigeert het college de Raad van Tucht in die zin, dat niet-ontvankelijkheid behoort te leiden tot ongegrondverklaring van de klacht. Een dergelijk oordeel heeft het college al vaker gegeven, en wel op grond van het feit dat de Wet op de Registeraccountants de niet-ontvankelijkheid niet kent. Vervolgens onderscheidt het college de 'redelijke termijn' en een termijn waarna een betrokkene in bewijsproblemen zou kunnen komen. Ik neem aan dat de 'redelijke termijn' slaat op de periode waarna iemand niet meer met een klacht geconfronteerd behoort te worden; in enkele gevallen is een termijn van vijf jaar te lang geacht (zie JT 2002-22 en 23). De termijn voor het bewijsprobleem lijkt mij in beginsel langer, nu artikel 19 GBR eist dat een accountant zijn registratie der verrichte werkzaamheden zeven jaar moet bewaren. Wel heeft de Raad van Tucht in JT 2002-47 overwogen dat een cliënt op grond van het privacybeginsel zou kunnen eisen dat vertrouwelijke stukken die hem aangaan aan hem afgegeven worden; dan is de accountant gedisciplineerd met betrekking tot klachten ten aanzien waarvan hij voor de motivering van zijn verweer de uit handen gegeven stukken nodig heeft. Die overweging acht ik echter betwistbaar op grond van het feit dat klachten van anderen dan de cliënt hiermee gefrustreerd zouden kunnen worden (zie mijn annotatie bij genoemde uitspraak).

Hans Blokdijk

omzetbelasting over bepaalde autokosten in de jaarstukken 1994 behoorde te worden opgenomen, wat tot klachtonderdeel b. heeft geleid, inmiddels voor hem niet meer bestaat.

Het verwijt dat betrokkene naar het oordeel van klager hier treft, is dat hij daarover aan hem onvoldoende inlichtingen heeft gegeven. Op grond van de feiten die door klager zijn aangedragen kan naar het oordeel van het college niet vastgesteld worden dat betrokkene op het punt van voorlichting zodanig in gebreke is gebleven, dat hem ter zake enig tuchtrechtelijke verwijt treft.

Het college verklaart het beroep van klager gegrond; vernietigt de bestreden tuchtbeslissing en verklaart de klacht in alle onderdelen ongegrond.

39 Raad van Tucht Den Haag - JT 2003-39

Belangenverstrengeling, concept goedkeurende accountantsverklaring, onafhankelijkheid

Betrokken registeraccountant is in de loop van 1997 in dienst gekomen van accountantskantoor XYZ. Op grond van de overeenkomst met zijn werkgever was betrokkene zelfstandig tekeningsbevoegd. Per 1 januari 1999 is betrokkene toegetreden tot de maatschap. Ingaande juli 1997 is betrokkene als registeraccountant werkzaam geworden voor D BV. Tot die tijd was V RA, kantoorgenoot van betrokkene en vennoot van accountantskantoor XYZ, accountant van D BV. Klaagster heeft een aandelenbelang in D BV. In 1998 heeft V door middel van een persoonlijke holding een aandelenbelang in D BV verworven. Betrokkene heeft de jaarrekeningen van 1996/1997 en van 1997/1998 gecontroleerd en heeft voor beiden een goedkeurende verklaring afgegeven. Per fax van 20 april 2000 heeft V namens accountantskantoor XYZ een concept van de voorlopige cijfers van D BV aan de bank toegezonden, zulks in verband met een aanvullende financiering voor D BV. In de fax is meegegeeld dat op de stukken geen accountantscontrole was toegepast omdat de controle nog niet was afgerond en bij de toegezonden stukken geen gebruikelijke toelichting was opgenomen. In mei 2000 heeft betrokkene in de algemene vergadering van

aandeelhouders van D BV de conceptjaarrekening 1999 uitgereikt. In het concept is opgenomen een concept goedkeurende accountantsverklaring. De conceptverklaring is niet gedateerd noch getekend. In de aandeelhoudersvergadering heeft betrokkene gewezen op het feit dat zijn accountantscontrole niet was afgerond en heeft betrokkene een voorbehoud gemaakt ten aanzien van de post voorraden. In een algemene vergadering van aandeelhouders van D BV, die in december 2000 is gehouden, heeft de vergadering besloten van accountant te wisselen en is besloten om accountantskantoor UVW met ingang van het boekjaar 2000 als accountant van D BV te benoemen. In een memo van 27 december 2000 heeft betrokkene aan D BV onder meer voorgesteld om de afwerking van de jaarrekening 1999 en 2000 gelijktijdig konden worden uitgebracht. In de loop van 2001 is tussen D BV, betrokkene en accountantskantoor UVW afgesproken dat de accountantscontrole van de jaarrekening 1999 door laatstgenoemde wordt verzorgd.

De klacht behelst de volgende verwijten:

- Betrokkene heeft gehandeld in strijd met de voor een accountant geldende regels met betrekking tot onafhankelijkheid door op te treden als accountant van een vennootschap, waarin een kantoorgenoot aandeelhouder is.

- Betrokkene heeft de conceptjaarrekening vergezeld doen gaan van een goedkeurende accountantsverklaring, terwijl er enorme verschillen waarneembaar zijn tussen de cijfers 1999 verstrekt door betrokkene en de vergelijkende cijfers gepresenteerd door accountantskantoor UVW.
- Betrokkene zou zijn accountantsverklaring bij de jaarrekening 1999 laten afhangen van de strekking van de accountantsverklaring van accountantskantoor UVW bij de jaarrekening 2000.

Met betrekking tot de klacht en het daartegen gevoerde verweer overweegt de Raad van Tucht het volgende. Op grond van het bepaalde bij artikel 24 GBR-1994 dient de registeraccountant onafhankelijk te zijn van zijn opdrachtgever. Het is hem onder meer verboden een verklaring te geven aangaande een verantwoordiging van een rechtspersoon waartoe degenen met wie hij onder gemeenschappelijke naam optreedt in een betrekking staat die een aanmerkelijk financieel belang meebrengt. Vaststaat dat betrokkene en zijn kantoorgenoot V onder gemeenschappelijke naam optreden, alsmede dat V RA in 1998 een aandelenbelang in D BV heeft verworven, terwijl betrokkene optrad als accountant van D BV. Betrokkene was in 1998 en volgende jaren verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening. Betrokkene heeft aangevoerd dat hij aanvankelijk niet van het middellijk aan-

Annotatie bij JT 2003-39

Menigeen zal niet alleen het gedrag van betrokkene maar ook dat van diens oudere compagnon klachtwaardig achten. Daarin is voorzien: zie de volgende uitspraak (JT 2003-40). Blijkens de tekst van de onderhavige uitspraak heeft betrokkene de opdracht niet teruggegeven omdat alle aandeelhouders bekend waren met diens relatie tot zijn compagnon. Pas na aandringen van de bank is besloten tot de accountantswisseling. Het komt mij voor dat de kennis van artikel 24 GBR en van de daaraan ten grondslag liggende beginselen op het kantoor van betrokkene zwak ontwikkeld is geweest.

Van breder praktisch belang is de afkeuring van het meezenden van een ongetekende conceptverklaring bij een conceptjaarrekening. Ik vrees dat dit vaak routinematig gebeurt; het is een nadeel van tekstverwerking. Dit is in elk geval riskant als de cijfers nog wijzigingen kunnen of, zoals in dit geval, moeten ondergaan. Bovendien kwam het stuk door toedoen van de oudere compagnon bij de bank terecht, die niet op de hoogte was van de status van het concept. Maar ook zonder deze bijkomende omstandigheden lijkt het mij zinvol om de procedure ten aanzien van het voorleggen van conceptrapporten nog eens kritisch te bezien.

Hans Blokdijk

deelhouderschap van V op de hoogte was. In zijn verweer heeft betrokkene evenwel aangegeven dat V in 1998 een belang in D BV heeft verworven en dat betrokkene eind maart 1998 daarvan is gebleken. Betrokkene was op de hoogte, daargelaten dat het tot zijn taak als controlerend accountant behoort om het aandeelhouderschap van D BV te verifiëren zodat betrokkene uit dien hoofde had behoren te weten dat V door middel van een persoonlijke holding aandeelhouder in D BV was geworden. Niettemin heeft betrokkene ervoor gekozen om zijn opdracht niet terug te geven. De raad acht het eerste klachtonderdeel dan ook gegrond. Bij de beoordeling van het tweede klachtonderdeel stelt de raad voor op dat zich bij de door betrokkene aan de aandeelhouders verstrekte conceptstukken een conceptverklaring bevond die niet door hem was gedateerd of ondertekend. De raad is van oordeel dat betrokkene zich, gezien de vaststaande onzekerheid ten aanzien van de voorraad, had dienen te onthouden van het in verkeer brengen van een concept goedkeurende verklaring. Ook wanneer in aanmerking wordt genomen dat het om een concept ging, heeft betrokkene stukken in het verkeer gebracht, waaruit bij derden ten onrechte de conclusie kon worden getrokken dat deze de goedkeuring van betrokkene zouden verkrijgen. In dit verband acht de raad van belang dat uit de conceptjaarrekening waarbij de conceptverklaring was gevoegd, niet blijkt van het voorbehoud ten aanzien van de post voorraden. Hierdoor is het ook mogelijk geworden dat aan de bankier van de vennootschap conceptstukken zijn gestuurd, waaruit niet blijkt van het voorbehoud. De raad acht derhalve ook het tweede klachtonderdeel gegrond in zoverre het betrekking heeft op het verstrekken van de concept goedkeurende accountantsverklaring. Ten aanzien van het derde klachtonderdeel acht de raad het niet aannemelijk dat betrokkene de inhoud van zijn bij de jaarrekening 1999 af te geven verklaring heeft willen laten afhangen van de inhoud van de door accountantskantoor UVW voor het jaar 2000 af te geven verklaring. De raad is van oordeel dat betrokkene in zijn verweer terecht heeft aangevoerd dat er praktische redenen waren op grond waarvan hij heeft voorgesteld om het opmaken van de verklaring bij de jaarrekening 1999 te laten samenvallen met het afgeven van de verklaring van accountantskantoor UVW bij de jaarrekening 2000, omdat de voorraadopname nog moest plaatsvinden en deze ook voor de jaarrekening 1999 van belang was. Dit klacht onderdeel is derhal-

ve ongegrond. De Raad van Tucht verklaart de eerste twee onderdelen van de klacht gegrond en legt ter zake aan betrokkene als maatregel op een schriftelijke berisping en verklaart de klacht voor het overige ongegrond.

40 Raad van Tucht Den Haag - JT 2003-40

Belangenverstrengeling, optreden in een andere functie dan die van openbaar accountant

Betrokken registeraccountant, registeraccountant V in de uitspraak JT 2003-39, is vennoot van accountantskantoor XYZ. Tot juli 1997 is betrokkene opgetreden als accountant van D BV met opdracht tot controle van de jaarrekening. Klaagster heeft een aandelenbelang in D BV. De opdracht van betrokkenen is per juli 1997 overgenomen door zijn kantoorgenoot D RA. Deze is vanaf medio 1997 als registeraccountant in dienst van accountantskantoor XYZ werkzaam geworden. Hij was bevoegd om zelfstandig op te treden. Per 1 januari 1999 is D toegetreden tot de maatschap. In 1998 heeft betrokkenen door middel van een persoonlijke holding een aandelenbelang in D BV verworven. Ingaande 1998 zijn de aandeelhoudersvergaderingen van D BV gehouden ten kantore van betrokkene. De uitnodigingen voor de aandeelhoudersvergaderingen werden verstuurd door medewerkers van accountantskantoor XYZ. Per fax van 20 april 2000, gesteld op briefpapier van accountantskantoor XYZ, heeft betrokkene de bank stukken toegezonden te weten conceptcijfers 1999 van D BV, zulks met het oog op het spoedig verkrijgen door D BV van aanvullende financiering. Ten tijde van de verzending van genoemde fax was D doende met de controle van de jaarrekening 1999. Hij heeft de conceptjaarstukken tijdens een aandeelhoudersvergadering van mei 2000 aan de aandeelhouders, waaronder klaagster en betrokkene, uitgereikt.

Klaagster verwijt betrokkene dat hij onduidelijkheid heeft laten bestaan over de hoedanigheid waarin hij optrad door de verwevenheid tussen de verschillende belangen van betrokkene.

Met betrekking tot de klacht en het daartegen gevoerde verweer overweegt de Raad van Tucht het volgende. Op grond van artikel 27 GBR-1994 is de registeraccountant gehouden om, indien hij tevens optreedt in een andere functie dan die van openbaar accountant, zijn

uitingen zodanig in te richten dat voor een ieder duidelijk is dat deze niet in de openbare accountantsfunctie zijn gedaan. Op grond van het verweer van betrokkenen en de stukken acht de raad aannemelijk dat betrokkenen na juli 1997 niet meer als controlerend accountant van D BV is opgetreden. Ook voor klaagster was duidelijk dat sedert juli 1997 de controleopdracht door D werd uitgevoerd. Vaststaat dat betrokkene op 20 april 2000 een fax heeft verzonden aan de bank, waarin hij de voorlopige cijfers aan de bank toezond. Betrokkenen heeft de fax verstuurd op briefpapier van accountantskantoor XYZ en heeft hem zelf ondertekend. Betrokkenen heeft daarmee op dat moment gehandeld alsof hij accountant van D BV was. Door het verzenden van de fax heeft betrokkene jegens de bankier van D BV een onjuist beeld opgeroepen ten aanzien van de hoedanigheid waarin hij handelde. De fax wekt ten onrechte de indruk dat betrokkene als accountant voor D BV optreedt. In zoverre is de klacht gegrond. Voor het overige is niet gebleken van gedragingen van betrokkenen die verwarring kunnen wekken ten aanzien van zijn hoedanigheid. Ten overvloede overweegt de raad dat het geboden was geweest dat betrokkene reeds aanstonds nadat hij een aandelenbelang in D BV had verworven, D hiervan in kennis te stellen. Daardoor had voorkomen kunnen worden dat in strijd met het bepaalde in artikel 27, lid 1 GBR-1994, binnen hetzelfde kantoor een situatie bleef voortbestaan waarin een registeraccountant aandeelhouder is van een relatie van het kantoor, waarvoor een andere registeraccountant als controlerend accountant optreedt. De Raad van Tucht verklaart de klacht in vorenvermelde zin gegrond en legt ter zake aan betrokkene als maatregel op een schriftelijke waarschuwing. ■